

сучасного підручника дасть змогу одержати найвищий освітній, розвивальний та виховний результат у навчанні.

Література

1. Аузіна М. Теоретико-методологічні аспекти створення навчальної літератури для вищих навчальних закладів// Педагогіка. Наукові записки ТДПУ ім.В.Гнатюка. – Тернопіль, 2003. Вип.1. – С. 7-13.
2. Беспалько В.П. Теория учебника: дидактический аспект. – Москва: Педагогика, 1988. – 160 с.
3. Буринська Н.М. Дидактичні основи підручника з природознавства//Педагогіка і психологія. - 1999. -№3. -С.23-28.
4. Зуев Д.Д. Школьный учебник. – Москва: Педагогика, 1983. – 240 с.
5. Кодлюк Я.П. Підручник для початкової школи: теорія і практика. – Тернопіль: підручники і Посібники, 2004. – 288 с.
6. Програми середньої загальноосвітньої школи 1-2 класи. Київ: Початкова школа, 2003. – С.175-187.
7. Програми середньої загальноосвітньої школи 3-4 класи. Київ: Початкова школа, 2003. – С.170-185.
8. Теоретические проблемы современного школьного учебника: Сб. науч. тр./Отв. ред.: И.Я.Лернер, Н.М.Шахмаев. – Москва: Издательство АПН СССР, 1989. -172 с.

Іван Лучка

наук. керівник – асист. С.О. Лещук

ПРОБЛЕМА ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Природним є прагнення людини до творчості, гармонії, любові, тобто тих елементів, що складають естетичного виховання. Фундамент цього виховання закладається у початковій школі. Великий потенціал при вивченні предметів творчого характеру у початкових класах містить, на нашу думку, використанням нових інформаційно-комунікаційних технологій. Це питання тісно пов'язане із проблемами взаємодії "дитина – комп'ютер" та використанням вчителя початкових класів комп'ютерів у своїй діяльності.

Метою статті є розгляд можливості використання комп'ютера на уроках творчого циклу в навчальному процесі початкової школи.

Аналіз друкованих джерел показав, що на жаль, питання естетичного розвитку при роботі з комп'ютером ще не одержали належного висвітлення в педагогічній літературі. Однак у вітчизняній та закордонній періодичній пресі все частіше розглядаються питання, що зв'язують у єдиний ланцюжок мистецтво, виховання і комп'ютер. На Україні питаннями впровадження основ інформатики в початкову школу займаються Є. Белкіна, О. Козленко, Ф. Рівкінд, Й. Рівкінд, Е. Кривич, Г. Ломаковська, С. Колесніков та інші.

Не достатньо розглянуте питання про використання комп'ютера на уроках творчого циклу в процесі навчання молодших школярів. Друковані видання про комп'ютерні технології в більшості випадків розглядають чисто технічні питання: програмне забезпечення, роботу з конкретною програмою, в конкретному середовищі, мультимедіа і т.д. На сьогоднішній день хороший вчитель інформатики повинен знати та вміти працювати з великим об'ємом інформації. Важливим завданням є і підвищення інформаційної культури вчителя початкової школи. За цими показниками визначається і внутрішній світ дитини, її емоції, інтереси, естетичний розвиток.

Сьогодні перед нами, звичайно, вже не стоїть питання: "Чи варто вчити дітей працювати з комп'ютером?". Необхідно вчити дітей грамотно "спілкуватися" з комп'ютером, з метою пропедевтики навиків його використання на роботі або у повсякденному житті. А от над запитаннями: "З якого віку слід вчити користуватися комп'ютером? Як вчити працювати з комп'ютером? Які знання і навички повинні мати діти?" – є достатньо актуальними зараз. [1].

Сучасна школа, крім озброєння учнів конкретними знаннями основ наук, повинна наділити їх також визначеними уміньми і навичками в постійному самостійному поповненні своїх знань, тобто створювати умови для саморозвитку особистості учнів. Одним зі шляхів досягнення зазначеної мети є послідовне використання обчислювальної техніки у навчанні. Однак, пошук нових шляхів вироблення елементів комп'ютерної грамотності дітей, потребує глибокого психолого-педагогічного обґрунтування. Необхідна особлива методика і випробувані програмні засоби для навчання учнів початкових класів.

Проблема використання комп'ютерних технологій у навчанні молодших школярів не

вирішена навіть на теоретичному рівні, а це, у свою чергу, негативно позначається на вирішенні і практичних завдань використання комп'ютера безпосередньо в навчанні. У зв'язку з цим особливу роль для інформатизації початкової освіти в нашій країні мають дослідження, спрямовані на виявлення факторів ефективного використання комп'ютера в навчанні і проектування технології навчання молодших школярів за участю комп'ютера.

Теоретичною основою раннього ознайомлення дітей з елементами комп'ютерної грамотності може стати концепція розвивального навчання, розроблена П.Я.Гальперініним, Д.Б.Ельконініним, В.В.Давидовим, Н.Ф.Тализіною та ін., у якій психологи підкреслюють виняткову важливість молодшого шкільного віку для формування творчого мислення.

Важливими аспектами комп'ютерного навчання дітей залишаються безпечність, корисність та цікавість. Можливість використання комп'ютера у навчальному процесі вимагає врахування наступних факторів:

- вплив комп'ютера на здоров'я дітей (неприпустимо вчити молодших школярів на машинах, які не відповідають основним санітарно-гігієнічним вимогам, а також перевищувати допустимі часові терміни);
- відповідність програмного забезпечення, що є у наявності, санітарно-гігієнічним та психолого-педагогічним вимогам;
- наявність навчальних ігрових середовищ, а також програм, які допомагають конструювати завдання;
- забезпечення умов підготовки фахівців, які можуть на високому рівні забезпечувати навчальний процес із використанням комп'ютерів.

Вирішення цих аспектів забезпечить можливість впровадження, на відповідному рівні, комп'ютерної техніки в молодшу школу.

Колишні спроби вести регулярне навчання за допомогою комп'ютерних програм зазнавали невдачі в першу чергу тому, що через недосконалість програмних засобів не вдавалося дістати явну перевагу комп'ютерних технологій перед традиційними формами навчання.

Позитивні зміни відбуваються завдяки тому, що як кількість, так і якість навчальних програмних засобів, які випускаються на ринок, настільки велика, що комп'ютерне навчання можна вважати новою освітньою галуззю, і школа зобов'язана рахуватися з цим. Комп'ютер стає зовсім природним засобом пізнання навколишнього світу, як для попередніх поколінь ним була книга.

Про що ж в першу чергу повинні дізнатися діти на уроках з комп'ютером? Іноді дітей молодшого шкільного віку вчать працювати з простими текстовими редакторами або з програмами для розробки презентацій. З одного боку – це сучасне і корисне програмне забезпечення, а з іншого – навіщо воно не потрібне дітям цього віку і є достатньо складним, що вимагає тривалого перебування дитини біля монітора? Дітей достатньо привчити використовувати комп'ютер, впроваджувати елементи комп'ютерної грамотності засобами ігрових середовищ для вивчення різних предметів. Особливу користь приносить використання програмних середовищ на базі мультимедіа, що розвивають творче мислення, увагу, увагу. [2].

Для вирішення цих питань перш за все потрібно провести аналіз прикладних програм, які можуть використовуватись вчителем на уроках образотворчого мистецтва, трудового навчання, музики, тобто предметах художньо-естетичного циклу. Саме там і необхідно максимально використовувати можливості інформаційно-комунікаційних технологій.

Особливу увагу слід приділяти найбільш поширеним програмам, використання яких можливе за посередньої матеріальної бази школи. Наприклад, графічного редактора Paint, що знаходиться у стандартному пакеті програм Microsoft Office. Аналогічно беруться до уваги музичний і текстовий редактори, які теж можна використовувати в дидактичних цілях при побудові інтегрованих уроків.

Також необхідно продумати шляхи використання комп'ютера у початковій школі, розробити систему інтегрованих уроків художньо-естетичного циклу із використанням інформаційно-комунікаційних технологій і забезпечити її впровадження у роботу вчителя.

Комп'ютер на уроках варто використовувати тільки тоді, коли він несе щось нове, корисне і цікаве, коли його використання доцільне і виправдане.

Найрозповсюдженіша форма роботи – урок, і навряд чи є причини думати, що в найближчому майбутньому вона зміниться. Тому доцільно доповнювати уроки комп'ютерною підтримкою.

Зараз в Україні склалася досить суперечлива ситуація: незважаючи на позитивні фактори, комп'ютер при вивченні навчальних предметів початкової школи, на жаль, використовується рідко, безсистемно і переважно з метою контролю знань чи організаційної роботи вчителя, не торкаючи, як правило, інших сфер навчання. Основними причинами цього можна вважати недостатній рівень фінансування загальноосвітньої школи, недолік на ринку педагогічних програмних засобів, що відповідають дидактичним вимогам, відсутність методичних розробок по використанню комп'ютера в цілому (і конкретних програм навчального призначення, зокрема), невисокий рівень інформаційної культури більшості вчителів початкової школи.

Серед безлічі проблем застосування інформаційно-комунікаційних технологій, варто особливо виділити проблему впливу роботи з комп'ютером на здоров'я дитини. Її значимість і актуальність визначаються стрімкістю і глибиною проникнення інформаційних технологій в усі сфери життя і діяльності сучасного суспільства.

Охорона здоров'я дитини-користувача персонального комп'ютера – проблема багатогранна, котра може бути вирішена на основі збалансованого комплексного підходу, що враховує цілий ряд факторів: педагогічних, медичних, правових, технічних, організаційних. Однак, незважаючи на те що цим питанням займаються багато фахівців, їхня робота дотепер ще малоефективна. Причина цього бачиться в тім, що проблеми здоров'я людини в контексті комп'ютеризації вирішуються на основі принципів і підходів, що мають стосовно охорони здоров'я приватний або зовнішній характер. Повною мірою це належить і до педагогічних розв'язань даного питання, потенціал яких ще далеко не вичерпаний.

Висновки. Педагогічно обгрунтоване використання інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку творчості може перевести на новий рівень навчальний процес у початковій школі. Комп'ютер потрібно використовувати тільки тоді, коли він вносить щось нове у вирішенні навчальних завдань.

Література

1. Ірина Стеценко. Для чого дитині комп'ютер. //Інформатика. – 2003. – № 21-24. – С.15-17.
2. Жук Ю.О. Вплив ІКТ на формування особистості школярів. //Інформатика. – 2003. – № 9. – С.3-.

*Ірина Овсянникова
наук. керівник – доц. М.М. Юрків*

ОСНОВНІ ПОМИЛКИ З ТЕХНІКИ ВИРАЗНОГО МОВЛЕННЯ ПІД ЧАС ЧИТАННЯ

Від самого народження людину оточує мова. Вона задовольняє потреби повсякденного спілкування, функціонуючи в усіх сферах суспільного життя. Багато людей не замислюються над самим процесом мовлення, що часто спотворює не лише їх мову, а й ті твори, які вони читають. Адже високому результату словесної дії мають передувати добрі знання техніки мовлення та відповідно підготовлений, розвинений мовленнєвий механізм. Удосконалення мовної майстерності сприйняття кращого засвоєння інформації, також надає усній мові мелодійності, краси. Потрібно навчитися причаровувати мовою слухачів, дати змогу зрозуміти їм найголовніше – те, що за заслуговує на увагу.

Недосвідчений читач помиляється, вважаючи, що не потрібно працювати над голосом, а можна пустити цей процес на самотік. Насправді, сам собою голос може розвиватися лише до певної міри і, якщо не працювати над його постановкою, то можна спостерігати хиби в техніці мовлення. Основні помилки трапляються при порушенні правил орфоєпії, неправильній дикції, недоліках тембру, неправильному диханні, неправильному керуванні голосом. А як зазначав К. Станіславський: "погана мова створює непорозуміння одне за одним . Їх набирається стільки, що вони затуманюють зміст" [5, 22].

Отже, над майстерністю мовлення необхідно працювати. Потрібно володіти не лише знаннями теорії і методики, навичками та уміннями виразного читання, а й знати можливі помилки з техніки мовлення для їх виявлення та викорінення. У своїх працях цю проблему частково розглядали Б. Буяльський [2], С. Дорошенко [3], Н. Бабич [1], Г.Олійник [4] та інші мовознавці.

Наведемо приклади основних помилок з техніки виразного читання, які трапляються і потребують виправлення. Насамперед вони виникають при неправильному диханні, що є основою звукотворення. Від економного і рівномірного використання повітря залежить правильність дихання, а отже, краса мовлення. Неправильне, невміле керування мовним